

**DOSSIER
CENTRES
EDUCATIUS
PER LA PAU
2022-23**

**Save the
Children**

En el present curs 2022/2023 us presentem el següent dossier amb l'objectiu de contextualitzar les dificultats a les que s'enfronten nens i nenes que estan vivint enmig d'un conflicte armat.

A la web hi trobareu les propostes didàctiques a desenvolupar a l'aula, separades per etapes educatives i en diferents idiomes.

**Volem apropar la realitat del conflicte armat al vostre alumnat, a banda de sensibilitzar-lo i unir-lo a milers d'alumnes que es mobilitzen per dir
SÍ A LA PAU.**

Edició:

Nieves García, Marisol Paniagua
i Sara Adrián

Art i maquetació:

Germán Gullón (VALBHY)

BENVINGUTS/DES, UN CURS MÉS!

Gràcies per sumar-vos a la marea escolar per la pau que fem possible aquest any entre tots i totes. Aquest dossier, de forma conjunta amb les activitats i recursos audiovisuals disponibles a la web, us ajudarà a proporcionar un enfoc participatiu i de mobilització a l'activitat solidària que hàgiu escollit (Quilòmetres de Solidaritat, Marca-pàgines per la Solidaritat, Cursa pel Dret a ser nena o Christmas Jumper Day).

Vivim moments convulsos en un context incert, cosa que s'afegeix al fet que milers de nens i nenes es troben en zones on existeix un conflicte armat. A les següents pàgines hi trobareu una visió general d'aquesta realitat, amb dades significatives sobre la desprotecció d'aquesta infància més vulnerable. Com afecta a la seva salut o a la seva educació i com es va agreujant en el cas de les nenes? Com afecta la guerra a la infància i com l'onada expansiva de les conseqüències directes va molt més enllà i traspasa fronteres?

Save the Children va néixer després de la I Guerra Mundial i el nostre paper, amb la vostra ajuda, encara cobra més rellevància a data d'avui. Per això coneixereu més sobre el nostre paper en els àmbits de l'educació, la nutrició i la protecció mitjançant accions i programes duts a terme sobre el terreny.

L'activitat solidària que portareu a terme és molt important. Posarà el focus de l'acció en els i les vostres alumnes que, en mobilitzar-se, es convertiran en protagonistes donant veu a les persones més vulnerables. No se'ns acut millor manera de preparar-los i preparar-les per formar part d'una ciutadania global que construeix des del diàleg, l'empatia i la pau.

**NECESSITEM
UN MOVIMENT
ESCOLAR
PER LA PAU**

ELS NENS I LES NENES EN ZONES DE GUERRA PATEIXEN SITUACIONS QUE NO HAURIEN DE VIURE MAI

Molts menors no coneixen altra cosa que els bombardejors, la necessitat de fugir i la impossibilitat de portar una vida normal. Les seves llars, escoles i espais de joc s'han convertit en camps de batalla des de fa anys. Al mes de febrer de 2022 va esclatar la guerra a Ucraïna i al mes de març vam viure els aniversaris dels **7 anys de conflicte al Iemen i els 11 anys de guerra a Síria**. Desgraciadament, si no apareix als mitjans de comunicació s'obliden, per aquesta raó **us proporcionem algunes dades més impactants que cal saber:**

Les dades d'Ucraïna estremeixen. Dos terços dels nens i nenes del país han fugit de les seves llars i **més de 6,6 milions de persones** han abandonat el país. Milers de nens i nenes queden atrapats/des sota terra en estacions de metro, en soterranis d'escoles i búnquers mentre continua la violència. Segons el Ministeri d'Educació i Ciència d'Ucraïna, Save the Children alerta que, pel cap baix, 2.400 centres educatius han estat atacats des de la intensificació del conflicte el passat 24 de febrer. D'aquestes, fins a 180 escoles han quedat totalment destruïdes, interrompent l'educació dels 7,5 milions de nens i nenes que vivien a Ucraïna a principis de 2022. Només la meitat de les escoles del país obrirà aquest curs per tal que el seu alumnat pugui assistir-hi de forma presencial.

La infància de Síria segueix en condicions catastròfiques en campaments insalubres i insegurs. **Exposats/des a bombardejors i a atacs aeris**, pateixen gana, malalties i desnutrició. El conflicte, al nord, segueix causant víctimes civils i obliga a les famílies a **abandonar les seves llars**. El 2021, vam documentar **15 atacs contra escoles** al nord-est del país i a l'octubre **tres nens i un mestre van ésser assassinats** en un atac quan es dirigien a l'escola. A Síria **6,5 milions de nens i nenes necessiten assistència humanitària**; 2,5 milions d'infants no assisteixen a l'escola i uns 800.000 menors pateixen desnutrició.

Darrere de cada dada i de cada xifra hi ha la vida d'una víctima innocent de la guerra.

**LES VIDES D'UNA
NENA I D'UN NEN
A UN PAÍS EN
GUERRA**

ELS NENS I LES NENES SÓN ELS QUE MÉS PATEIXEN ELS EFECTES DE LA GUERRA

Des de Save the Children tenim constància de centenars de casos en els que la infància ha patit directament els efectes de la guerra: nens i nenes han patit atacs mentre jugaven a futbol, mentre seien als seus pupitres escolars, mentre romanien als seus llits en hospitals, mentre estaven a les seves llars o al mercat. Estan essent assassinats/des per milers, mutilats/des, desplaçats/des i traumatitzats/des, i vivint, la majoria, amb por i ansietat constants.

En un lloc on els patis de les escoles es troben en la línia de foc dels franc tiradors i els patis d'esbarjo es converteixen en cementiris, **els nens i les nenes s'estan retirant lentament de l'espai públic**, deixant de jugar a l'aire lliure o de relacionar-se amb els seus companys i companyes. Aquesta situació mina la seva capacitat **desenvolupar la seva personalitat** i privant a la infància del mecanisme principal per fer front a l'estrès.

Un exemple és Ucraïna, on els atacs aeris i les explosions persistents han malmès escoles i hospitals, matant a civils i dificultant l'accés dels infants a l'atenció mèdica i a una educació segura.

A mesura que continua la violència, els menors corren el risc de patir a la seva vida adulta conseqüències devastadores pel trauma de la pèrdua i del desplaçament.

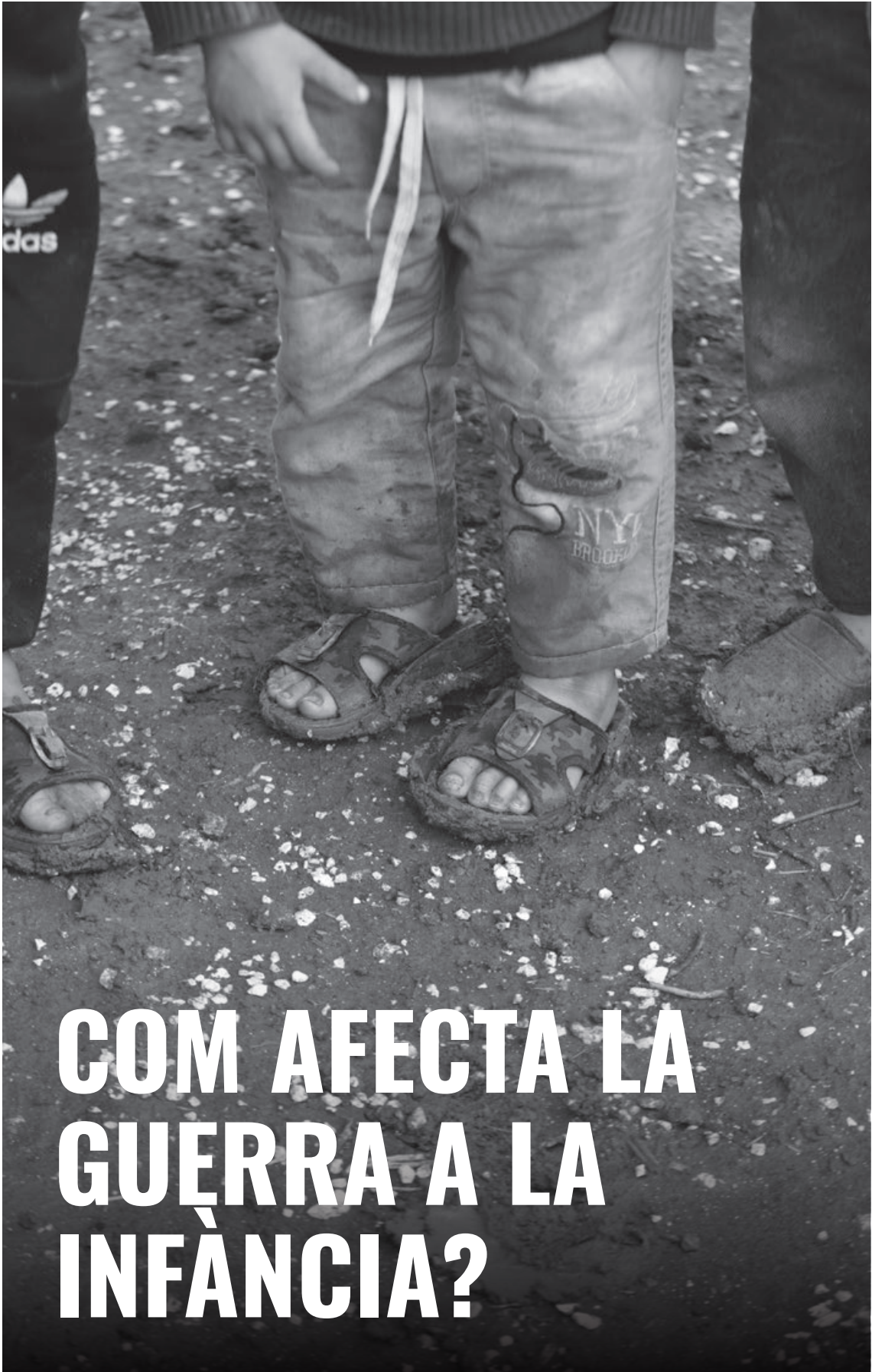

Cada segon, un nen o nena es converteix en refugiat/da.

La millor manera de conèixer aquesta realitat és a través d'històries de vida.

Na Layla, en Yousef o en Samir són nens i nenes siris refugiats que han gravat un dia de les seves vides:

**COM AFECTA LA
GUERRA A LA
INFÀNCIA?**

SALUT I NUTRICIÓ

L'accés a l'aigua potable es converteix en una qüestió vital a una zona de conflicte. Els combats destrueixen les infraestructures de sanejament, impeding als nens i a les nenes l'accés a aigua potable per una adequada higiene. Fet que tampoc permet mantenir allunyades malalties com la diarrea, una de les principals causes de mort en menors de cinc anys.

Pel que fa a l'accés d'aliments nutritius, viure en una zona de guerra comporta que els adults perdin la feina i no tinguin diners per comprar aliments, o que els seus preus hagin augmentat tant que siguin inassumibles per a les economies familiars. La producció pròpia es veu compromesa i la importació o exportació necessària resulta impossible. Sense una adequada alimentació durant els tres primers anys de vida el desenvolupament infantil es veurà afectat amb conseqüències irreversibles.

Que els hospitals i centres de salut segueixin funcionant en aquestes zones és fonamental, però no sempre possible. Quan tots els recursos es focalitzen en qüestions vinculades a ferits en combat, la resta es posterga. La interrupció dels programes de vacunació infantil suposa problemes que podrien prevenir-se amb una correcta atenció sanitària.

La salut mental de milions de nens i nenes està en risc sota una situació d'estrès continuat. Hi ha milers de nens i nenes que han nascut en un país en guerra i no coneixen altra cosa, i altres que han vist canviar la seva vida d'un dia per un altre. Tantes experiències traumàtiques, com escapar de les seves llars, viure d'amagat o patir situacions de desprotecció, suposen un punt d'inflexió que precisa d'atenció psicològica immediata. L'ansietat, les pors, les alteracions del son i fins i tot el suïcidi, són problemes als que s'enfronta la infància en zona de conflicte.

8 de cada 10 nens i nenes
experimenten angoixa
emocional

9.6 de cada 10 persones
cuidadores se senten
infelices i ansioses

9 de cada 10 nens i nenes
senten menys seguretat estant
sols/soles

EDUCACIÓ

Encara que l'escola és un dels llocs més segurs per a un nen o una nena, vora de 50 milions d'infants es mantenen al marge perquè en el context de guerra aquests espais es converteixen en objectius a destruir. **Les oportunitats d'una educació de qualitat disminueixen en zona de conflicte; encara més en el cas de les nenes, les primeres en deixar d'assistir al col·legi.** Si la situació es manté en el temps parlem de generacions "perdudes" de joves que es queden enrere amb la seva educació sense accedir a llocs de treball qualificats en el futur.

Mantenir l'educació, especialment a les zones més remotes, és quasi impossible per un govern debilitat. En ocasions, les dificultats són extremes perquè els atacs formen part d'una estratègia directa contra l'educació: busquen ocupar o destruir les escoles i amenaçar o agredir al propi professorat i alumnat.

N'Aya té 7 anys. El conflicte de Síria va esclatar quan encara era petita i mai ha pogut anar a l'escola. Demà és el seu primer dia i està il·lusionada.

PROTECCIÓ

Cada any milions de nens i nenes a tot el món es converteixen en víctimes d'una violència silenciada que adopta diferents formes. A les zones de lluita armada, els perills per a la infància es tradueixen en risc de violència sexual, tràfic de persones o reclutament per a grups armats.

Molts nens de només 8 anys són segrestats o obligats a unir-se a grups armats, tot i que hi ha casos en que s'hi uneixen voluntàriament a canvi de roba, diners o protecció. Altres ho fan per la pressió d'amics o familiars, per a protegir a les seves persones nuclears, o per venjar la mort de pares o germans. Tanta violència extrema provoca por, ansietat, depressió i inseguretat als infants que necessitaran suport psicològic especialitzat per superar aquests traumes.

En el cas de les nenes, la violència sexual o el matrimoni forçós posa en greu risc tant la seva salut física com psicològica. La prevenció, assegurant espais segurs i treballant amb els Governos per tal que estableixin mecanismes de protecció, és fonamental.

I A MÉS A MÉS...

La crisi climàtica ha accelerat una crisi econòmica mundial que agreuja les conseqüències per a la infància víctima de guerra, afectant a milers de nens i nenes més enllà de les zones vulnerables de conflicte. «*Els que ja s'estan quedant enrere, s'hi quedaran encara més. L'alteració del clima ja està provocant desplaçaments a tot el món*», segons el secretari general de la ONU. L'escassetat de pluges i les sequeres recurrents incrementen la inseguretat alimentària i la competència pels recursos. Al nord-est de Síria, les comunitats pateixen una creixent crisi d'aigua per la sequera. I a la zona del Sahel i a la Banya d'Àfrica viuen la pitjor sequera des de fa 40 anys. **Les conseqüències són particularment devastadores per a les dones i les nenes**, obligades a caminar més lluny per recollir aigua i exposant-se, per tant, a un major risc de patir violència sexual.

Ens trobem enmig d'una crisi econòmica mundial on s'incrementen les dificultats financeres de les famílies després de la pandèmia de la Covid-19, la devaluació de la moneda i l'escassetat de productes bàsics.

Per als països en guerra, el coronavirus ha portat amb si una doble crisi humanitària, afegint reptes més grans a la vida de les persones, empenyent-les a prendre mesures extremes de supervivència. Durant el 2020 i el 2021 el número de migracions internacionals va disminuir, però les guerres reverteixen avui aquella tendència. Segons el Banc Mundial, el número de persones migrants internacionals i refugiades pot arribar als 286 milions al 2022.

LA GUERRA TRENCA FRONTERES

El conflicte a Ucraïna i la conseqüent crisi de refugiats i refugiades a Europa agreuja el context de molts països. A **l'increment desmesurat del preu dels combustibles i dels aliments bàsics, i la interrupció dels subministraments, s'hi suma que molts països depenen en gran mesura de les importacions de Rússia i Ucraïna**. 14 països de renda baixa o mitja-baixa, amb alts nivells de fam i endeutament, importen més del 50% del seu blat d'Ucraïna (Eritrea el 100%, Somàlia el 92% i el Iemen gairebé la meitat). A més a més, part dels fons humanitaris s'estan desviant des d'emergències com la del Sahel, Síria o Iemen (sub-finançades de per si) en favor de la situació europea.

Si l'ajuda triga en arribar o no arriba, el número de persones desnodrides al món augmentarà ràpidament i faltarà tractament contra la desnutrició aguda greu per a milions de nens i nenes. Les seves vides estan en perill.

**LA RESPONDA
DE SAVE THE
CHILDREN**

AJUDANT A LA INFÀNCIA DES DE 1919

Save the Children va néixer el 1919 per ajudar als nens i nenes víctimes de la I Guerra Mundial. Avui, més de 100 anys després, l'organització segueix treballant per pal·liar les conseqüències que els conflictes tenen en la salut, la nutrició, l'educació i la protecció de menors.

Salut i nutrició

Duem a terme programes d'alimentació per a nens, nenes i adolescents als camps de refugiats i recolzem el lliurament d'aliments a les zones de conflicte. **Comptem amb campanyes de vacunació** d'hepatitis, pòlio i altres malalties fàcilment prevenibles.

No obstant, en aquest moment les conseqüències de fam i mort no es limiten a les zones de conflicte. La guerra a Ucraïna està provocant la major crisi humanitària dels últims anys en zones del Sahel i de la Banya d'Àfrica i els nostres equips estan actuant amb programes d'alimentació i d'estils de vida per evitar la mort de milers de nens i nenes per fam i desnutrició.

Educació

Destinem gran part dels nostres recursos per a que els nens i les nenes puguin tornar a l'escola el més aviat possible, encara que això no és sempre fàcil. **Entenem que l'educació no és només una eina d'aprenentatge, sinó que pot ajudar a reconstruir la pau.** Treballem per incidir en els governs i en la comunitat internacional, i que aquests es comprometin en prioritzar l'educació i protegir les escoles per convertir-les en llocs segurs i lliures de violència.

Protecció

Una part molt important de la nostra feina és posar en marxa espais segurs per a la infància. En aquests, i a través d'activitats d'oci i temps lliure, podem observar i detectar les seves necessitats, i contribuir a que puguin seguir fent la vida que els correspon com a nens i nenes sense por.

Refugi

Les persones que viuen en camps de refugiats han de fer front a baixes temperatures amb molt poc, fet que les converteix encara més vulnerables. Els nens i les nenes són els i les que més pateixen els durs hiverns i és aleshores quan distribuïm mantes i roba d'abric. També materials bàsics com kits de cuina o higiene i, per suposat, tendes de campanya que els assegurin refugi durant el fred.

Transferències en efectiu

Amb aquests programes es fa lliurament de diners en efectiu a les famílies afectades per una emergència. D'aquesta manera es dona resposta a les seves necessitats bàsiques i les de llurs nens i nenes, sempre que existeixin les condicions adequades i que els mercats funcionin. Es beneficia també a l'economia local i s'apodera a les pròpies famílies, doncs són elles les que decideixen sobre les seves necessitats. La seva dignitat no es veu més compromesa, ja que ja viuen una situació molt difícil.

Per altra banda, les transferències en efectiu milloren la seva capacitat de resistència en cas de futures crisis, doncs evita que contreguin deutes o que perpetrin matrimonis infantils o duguin a terme accions com la reducció de racions alimentàries diàries.

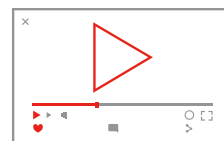

QUIN ÉS EL NOSTRE FONS D'EMERGÈNCIES?

Encara que no sapiguem quan es produirà una emergència, sí sabem l'important que és estar preparats i preparades per quan sorgeixi. La guerra d'Ucraïna n'és un clar exemple; en pocs dies moltes famílies que portaven una vida tranquil·la van haver de sortir de les seves llars fugint per travessar la frontera per poder sobreviure. Si vàrem poder donar resposta a la seva situació des del primer moment va ser perquè comptàvem amb fons que ens van permetre estar preparats i preparades per ajudar.

Gràcies al fons d'emergències podem garantir la protecció i la seguretat dels nens i de les nenes afectats/des. **A través dels nostres programes de reunificació familiar,** comencem a establir espais segurs on els nens i les nenes poden jugar amb altres infants i on reben atenció psicològica des del primer moment. **Ens assegurem el més aviat possible que els nens i les nenes recuperen l'accés als drets bàsics com l'educació, l'atenció sanitària, l'aigua i la higiene.** En definitiva, el fons d'emergències ens permet salvar vides.

Pots accedir a les activitats didàctiques per treballar a l'aula i a més contingut audiovisual a savethechildren.es/recursosdidacticos-coles

PER UNA MAREA ESCOLAR QUE CRIDI SÍ A LA PAU

Save the Children no pot aturar les guerres, però sí pot ajudar a la infància que pateix els conflictes a través de transferències monetàries per a les famílies, d'habilitació d'escoles i de creació d'espais segurs per a la infància.

**Vols donar un pas més en la teva cursa
solidària pels drets de la infància?
Mobilitza't a: [savethechildren.es/
movilizacion-coles](https://savethechildren.es/movilizacion-coles)**

**SI ET MOUS,
EL MÓN ES MOU**

Save the Children